

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

26.12.2024

№ 1099-п

«2025-2030 елларга Татарстан Республикасы
Саба муниципаль районының муниципаль
финанслар белән идарә итү» муниципаль
программасын раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы нигезендә Саба муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2025-2030 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының муниципаль финанслары белән идарә итү» муниципаль программасын расларга.
2. «2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының муниципаль финанслар белән идарә итү» муниципаль программасын раслау турында» Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 1957-п номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. 5. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасының <http://pravo.tatarstan.ru> рәсми хокукый мәгълүмат порталында рәсми рәвештә халыкка житкерергә.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Саба муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы рәисе Ш.Ә. Сөнгатовка йөкләргә.

Житәкче

М. Р. Ишниязов

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының 2024 елның 26 декабрәндәге 1099-п номерлы карары белән РАСЛАНГАН

«2025-2030 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының муниципаль финанслары белән идарә итү» муниципаль программасы

Программа паспорты

Программа исеме	«2025-2030 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының муниципаль финанслары белән идарә итү» муниципаль программасы
Программаны төп эшләүче	Саба муниципаль районының финанс-бюджет палатасы
Программаның максатлары һәм чаралары	1)Бюджет системасының озак сроклы нисбәтлелеген һәм тотрыклылыгын тәмин итү; 2)Жирле бюджетлар белән бюджетара мөнәсәбәтләрнең нәтижәлелеген арттыру.
Программаның бурычлары	1) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында бюджет процессын оештыруны һәм гамәлгә ашыруны камилләштерү;2) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты чыгымнарының нәтижәлелеген арттыру; 3) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчаларыннан файдалануга һәм бюджет законнарының үтәлешенә финанс контролен гамәлгә ашыру, финанс контроле ысулларын камилләштерү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2025-2030 еллар
Программаның структурасы	каралмаган
Программаны финанслау күләмнәре	Программаны финанслауның гомуми күләме 2025-2030 елларда 23.254, 042 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2025 ел-7 420,420 мең сум; 2026 ел-7 743,311 мең сум; 2027 ел-8 090,311 мең сум; 2028 ел-0,000 мең сум; 2029 ел-0,000 мең сум; 2030 ел-0,000 мең сум. Программаны финанслау күләмнәре фарыз характерында һәм Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) Саба муниципаль районы бюджеты турындагы Карарына ярашлы рәвештә төгәлләштереләчәк.
Программаны	-тотрыклы икътисадый үсеш өчен тотрыклы финанс шартлары

<p>гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре, аны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган нәтижелелеген бәяләү</p>	<p>тудыру, тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә стратегик максатларына ирешү; - Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджетының баланслылыгын һәм тотрыклылыгын тәмин итү; - Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының программа-максатчан планлаштыру, бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижелелеген тикшереп торы һәм алга таба бәяләү принципларына нигезләнган бюджетын формалаштыруга күчү; - бюджет чыгымнарының нәтижелелеген арттыру өчен шартлар тудыру; - муниципаль финанслар белән идарә итү өлкәсендә ачыклыкны һәм үтә күренмәлекне тәмин итү</p>
---	---

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аны үстерү фаразы

Программа Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы нигезендә эшләнган. Программа бюджет процессында, муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләрдә барлык катнашучылар өчен уртак булган, башка муниципаль программаларны гамәлгә ашыру өчен кирәкле норматив-хокукый һәм методик тәмин итүне, аларны гамәлгә ашыру шартларын һәм механизмнарын булдыруга юнәлдерелгән.

Муниципаль финанслар жирле үзидарә органнары тарафыннан үз функцияләрен гамәлгә ашыру өчен кирәк, шуңа күрә муниципаль финанслар белән нәтижелә, жаваплы һәм үтә күренмәле идарә итү халыкның тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү, тотрыклы икътисадый үсеш, икътисадны һәм социаль өлкәне модернизацияләү, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә башка стратегик максатларына ирешү өчен мөһим шарт булып тора.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының муниципаль финанслар белән идарә итү вәкаләтләре йөкләнгән органы булып Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы (алга таба - ФБП) тора.

Чыгым йөкләмәләренә жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә һәм функцияләренә туры килүе һәм әлеге функцияләргә финанслау өчен бюджет ресурсларын оптималь бүлү бюджет системасының озак сроклы тотрыклылыгының кирәкле шартларыннан гыйбарәт. Бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижелелеген күтәрүнең объектив ихтыяжы бюджет планлаштыруының ижтимагый әһәмияткә ия ахыргы нәтижеләргә юнәлдерелгән яңа ысулларына күчү өчен алшартлар тудыра.

Ирешелгән уңай нәтижеләргә карамастан, муниципаль финанслар белән идарә итүнең яңа шартларына жайлашырга, федераль һәм региональ дәрәжәдә финанс өлкәсендә уздырыла торган үзгәртеп коруларга туры килә торган яңа принциплар һәм методлар кертергә кирәк булды. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының муниципаль финанслар белән идарә итүнең нәтижелелеген арттыру бурычы комплекслы характерда булганлыгы күренеп тора. Аны хәл итү Татарстан

Республикасы Саба муниципаль районы жирле үзидарэ органнары эшчәнлеген тыгыз координацияләүне, шулай ук Татарстан Республикасы дөүлэт хакиямияте органнары белән үзара хезмәттәшлекне таләп итте.

2. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Программаның максатлары һәм чаралары:

1) бюджет системасының озак сроклы нисбәтлелеген һәм тотрыклылыгын тәмин итү;

2) жирле бюджетлар белән бюджетара мөнәсәбәтләрнең нәтижәлелеген арттыру.

Жирлекләрнең жирле үзидарэ органнары белән бюджетара мөнәсәбәтләр Россия Федерациясе Бюджет кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (20.07.2020 ел редакциясе) таләпләре кысаларында формалаша.

Бюджетара мөнәсәбәтләрнең төп функцияләре булып жирлекләрнең муниципаль берәмлекләренең бюджет тәмин ителешен тигезләү һәм керем базасын арттыруны стимуллаштыру тора. Бюджетара трансфертлар бирү бюджетның балансылыгын тәмин итү һәм жирлекләрнең финанс мөмкинлекләрен тигезләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына түбәндәге рәвешләрдә бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин:

1) жирлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр;

2) Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга.

Тапшырылган вәкаләтләр республика бюджетыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән башкарыла. Республика бюджеты акчалары исәбеннән жирлекләргә дотацияләр исәпләү һәм бирү вәкаләтләрен үтәүгә район бюджетыннан алынган субвенцияләр жирлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләү дотацияләренә кертелә.

Жирлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр күләме һәм аларны бүлү Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план елына) бюджет турындагы карары белән раслана.

Гамәлдәге Бюджетара мөнәсәбәтләр системасы жирлекләр бюджетларында кискен структур үзгәрешләргә булдырмакка мөмкинлек бирә, әмма жирлекләрнең жирле үзидарэ органнарына халыкның ихтыяжы зур булмаган чыгым йөкләмәләрен халык арасында сату ихтыяжы зур булган чыгым йөкләмәләренә зыян китереп, аларны нәтижәле файдаланмау элементларын үз эченә ала.

Тормыш дәрәжәсенең даими үсүе халыктан алына торган муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын яхшыртуга ихтыяж тудыра. Финанс ресурсларының чикләнган булуы һәм икътисадый үсешнең аз булуы шартларында күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү район бюджетыннан бюджетара трансфертларны бюджет тәмин ителешен тигезләүгә акцентны күчерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Бюджет тәэмин ителешен тигезләү принциплары нигезендә бүленә торган бюджетара трансфертлар күләменәң артуы финанс ярдәмен бүлү методикаларын камилләштерүне таләп итәчәк.

Саба муниципаль районы Башкарма комитеты алдында торган беренче чираттагы бурычларның берсе-жирлекләр бюджетларының баланслылыгын һәм түләү сәләтен тәэмин итү, шулай ук жирлекләрнең жирле үзидарә органнарын жирлек әһәмиятендәге мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләрен үтәү өчен кирәкле күләмдә акча белән тәэмин итү.

Жирлекләрнең жирле үзидарә органнарының үз вәкаләтләрен һәм тапшырыла торган дәүләт вәкаләтләрен нәтижәле үтәвен тәэмин итү тиешле норматив хокукый база булганда мөмкин, ул жирлекләр бюджетларына кирәкле күләмдә финанс ресурслары бирүне гарантияли торган һәм жирлекләрнең жирле үзидарә органнарын муниципаль финанслар белән идарә итү сыйфатын яхшыртуга этәрә торган бюджетара мөнәсәбәтләр системасының эшләвен жайга сала.

Программаның бурычлары:

1) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында бюджет процессын оештыруны һәм гамәлгә ашыруны камилләштерү;

2) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты чыгымнарының нәтижәлелеген арттыру;

3) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчаларыннан файдалануга һәм бюджет законнарының үтәлешенә финанс контролен гамәлгә ашыру, финанс контроле ысулларын камилләштерү.

3. Программаны финанс белән тәэмин итү

Программаның, структур элементның исеме, финанс белән тәэмин итү чыганагы	Еллар буенча финанс белән тәэмин итү күләме, мең сум					
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7
«2025-2030 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының муниципаль финанслары белән идарә итү» муниципаль программасы - барлыгы, шул исәптән:						
7420,420	7743,311	8090,311	0,000	0,000	0,000	0,000
федераль бюджет	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Татарстан Республикасы бюджеты	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Саба муниципаль районы бюджеты	7420,420	7743,311	8090,311	0,000	0,000	0,000

4. Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижәләре

2025-2030 елларда программаны гамәлгә ашыру түбәндәге төп нәтижәләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- бюджет планлаштыру сыйфаты артачак, муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга чыгымнарны планлаштыру горизонты артачак;

- бюджет чыгымнарының үтә күренмәләгә артачак, жәмәгәтчелеккә муниципаль район бюджеты турындагы мәгълүматның ачыклығы артачак;

- бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеген финанс контроленә эзлекле рәвештә күчү булчак, бу исә аларны экономияле һәм нәтижәле файдалану өчен өстәмә стимуллар тудырачак;

- бюджет учреждениеләре эшчәнлеген финанс белән тәмин итү буенча норматив хокукый база камилләштереләчәк;

- чыгым йөкләмәләре реестрын, муниципаль район бюджеты проектының өзерләүгә һәм муниципаль район бюджетына үзгәрешләр кертүгә, бюджет үтәлешенә вакыт чыгымнары тагын да кимиячәк;

- хисап елы ахырына муниципаль бурыч булмаса, муниципаль район бюджеты йөкләмәләрен үз вакытында һәм тулысынча үтәүне, кредиторлык һәм шул исәптән срогы чыккан бурыч булмауны тәмин итәргә;

- муниципаль район бюджеты чыгымнарының нәтижәләлеген тагын да үстерүне тәмин итәргә.

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәге максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

1. Саба муниципаль районы бюджетын программа нигезендә формалаштыруга күчүне тәмамлау.

Муниципаль программалар бюджет чыгымнарын планлаштыруның һәм үтәүнең бюджет ассигнованиеләрен Саба муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеше максатларына, чыгымнарны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәләренә һәм куелган максатларга ирешүгә ярдәм итә торган башка, шул исәптән оештыру һәм жайга салу чараларына бәйли торган комплекслы коралы булып тора. Муниципаль программалар нигезендә бюджет төзүгә күчү хәзерге вакытта бюджет чыгымнарының нәтижәләлеген күтәрүнең төп юнәлеше булып тора.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга «чыгымнарның түшәмнәре» нигезендә муниципаль район бюджеты чыгымнарын формалаштыруга күчү.

Программа Саба муниципаль районының һәр муниципаль программасы өчен чыгымнарның иң чик күләмнәре («чыгым түшәмнәре») билгеләнергә тиешлеген күздә тотат. «Чыгым түшәмнәре» мөмкинлек бирә:

- бер яктан, финанс ресурсларының алдан күрүчәнлеген арттырырга, администраторларның һәм урта сроклы планлаштыру программаларын башкаручыларның мөмкинлекләрен киңәйтәргә;

- икенче яктан, финанс дисциплинасын, муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга чыгымнарны бары тик "чыгым түшәмнәре" кысаларында гына планлаштыруны тәмин итәргә.

"Чыгым түшәмнәре" консерватив алымнардан чыгып билгеләнәчәк, шул ук вакытта өстәмә ассигнованиеләрнең билгеле бер күләме кабул ителә торган йөкләмәләр бюджетын бүлү кысаларында программалар арасында чираттагы 3 елга үзәкләштерелгән рәвештә бүленүен дәвам итәчәк.

"Чыгым түшәмнәре" Саба муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан бер үк вакытта барлык муниципаль программалар буенча расланьрга һәм Саба муниципаль районының гамәлдәге чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен житәрлек булырга тиеш.

3. Саба муниципаль районының чыгым йөкләмәләрен ачык беркетүне тәмин итү өлешендә норматив хокукый базаны камилләштерү.

Саба муниципаль районының чыгым йөкләмәләренең шактый өлеше бары тик норматив хокукый рәсмиләштерүгә генә ия булган - еш кына чыгымнарны гамәлгә ашыру мөмкинлеге генә билгеләнгән (вәкаләтләр билгеләнгән), әмма тиешле чыгым йөкләмәләренең составы һәм эчтәлегенә түгел. Барыннан да элек, әлегә вазгыять муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр башкару буенча йөкләмәләргә кагылышлы.

Чыгым йөкләмәләрен үтә күренмәле беркетү булмау бюджет планлаштыру сыйфатының кимүенә китерә-йөкләмәләр составы һәм эчтәлеге елдан-ел үзгәрергә мөмкин, бюджет ассигнованиеләрен объектив һәм төгәл планлаштыруны кыенлаштыра.

Программа Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының чыгым йөкләмәләрен билгели торган норматив хокукый актларына эзлекле төзәтмәләр кертү процессын оештыруны, яңа норматив хокукый актлар кабул итүне (кирәк булганда) күз алдында тотта.

Программаны үтәү ФБП (жаваплы башкаручы) үз карамагындагы өлкәләр буенча чыгым йөкләмәләрен беркетү буенча хокукый актлар проектларын эзерләүне һәм килештерүне гамәлгә ашырырга тиешле бюджет акчаларын баш бүлүчеләр белән үзара хезмәттәшлектә гамәлгә ашырыла.

4. Бюджет учреждениеләре тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең (эшләр башкаруның) финанс механизмнарын камилләштерү.

Программаны үтәү муниципаль учреждениеләр эшчәнлегенә нәтижәләгән күтәрү өчен шартлар тудыра торган чараларны гамәлгә ашыруны күздә тотта. Барыннан да элек, сүз Россия Федерациясә дәрәжәсендә эшләр һәм кабул итү планлаштырылган бердәм дәүләт хезмәтләре регистры нигезендә муниципаль биремнәр формалаштыруга күчү турында бара. Күчүне тормышка ашыру таләп итәчәк:

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы муниципаль хезмәт күрсәтүләре исемнәрен, аларның эчтәлеген һәм сыйфат стандартларын төгәлләштерүне;

- муниципаль хезмәтләр күрсәтү күләмен һәм сыйфатын характерлаучы күрсәткечләр исемлеген эшләп бетерүне;

- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә чыгымнар нормативларын билгеләү тәртибенә үзгәрешләрне;

- Саба муниципаль районы муниципаль программаларына һәм муниципаль учреждениеләр өчен муниципаль биремнәргә төзәтмәләр кертүне.

План чорында муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль заданиеләрне финанс белән тәмин итүгә бюджет учреждениеләренә бирелгән субсидияләрдән нәтижәле файдалануны тәмин итә торган инструментлар кертүгә кирәк булачак. Әлеге инструментлар учреждениеләргә карата гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жириле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль биремнәрнең үтәлешен тикшереп торуну квартал саен мониторинг үткөрү юлы белән башкару эшләрен оештыруны күздә тотта, бу аларга муниципаль биремнәрне үтәүнең факттагы тайпылышлары турында мәгълүматны үз вакытында алырга һәм, кирәк булган очракта, муниципаль биремне үтәмәгән өчен учреждение житәкчесенә карата тиешле чаралар йә карар кабул итәргә мөмкинлек бирер иде. муниципаль бирем күрсәткечләрен үзгәртү һәм аны үтәүгә субсидия күләмен төгәлләштерү турында.

Мондый инструментларның булуы бюджет учреждениеләренә финанс жаваплылыгының нигезе булып тора, аннан башка муниципаль биремнәрне үтәүгә чыгымнар нәтижәле була алмый.

Программаны үтәү ФБП тарафыннан муниципаль бюджет учреждениеләре тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыручы бюджет акчаларын төп бүлүчеләр белән берлектә гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль район бюджетын төзү һәм үтәү буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә «Электрон бюджет» системасының аерым элементларын кергү.

Программаны үтәү муниципаль финанслар белән идарә итү функцияләрен һәм процессларын автоматлаштыруны, кабатлаучы операцияләрне булдырмауны максат итеп куя.

6. Бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеген финанс контроленә алга таба күчү.

Чараны үтәү Россия Федерациясе дәрәжәсендә дөүләт (муниципаль) финанс контроле реформасын гамәлгә ашыру кысаларында планлаштырыла. Әлеге реформаның төп элементлары булып түбәндәгеләр тора: бюджет законнарын бозган өчен жаваплылык һәм мәжбүр итү чаралары билгеләү; эчке финанс контролен үстерү; финанс контроленең бердәм стандартларын кергү.

Соңгы элемент бюджет чыгымнарының нәтижәлелеген арттыруда төп роль уйный, чөнки әлеге максатларда бюджет акчаларын максатчан куллануны (хәзерге вакытта өстенлек итә торган) контрольдә тотуның потенциалы инде күбесенчә сарыф ителгән.

Финанс контроленең турыдан-туры нәтижәләргә ирешүне контрольдә тотуга юнәлдерелгән яңа формаларын кергү һәм эчтәлеге күп очракта Россия Финанс министрлығының нормалар ижат итү һәм методик инициативалары белән билгеләнәчәк.

7. Икътисадый вәзгыять көтелмәгәндә начарайган очракта муниципаль район бюджеты чыгымнарын кыскарту, шулай ук муниципаль район бюджетын киеренке параметрларда (кирәк булганда) кабул итү чараларын эшләү.

Әлеге чаралар бюджетның нинди чыгымнары беренче чиратта һәм нинди күләмдә кыскартылырга мөмкинлеген билгеләргә тиеш.

Бюджет чыгымнарын кыскарту муниципаль биремнәрне норматив финанслауны киметүгә кагылмаска тиеш.